

Az Akadémiai Aranyérem is bizonyítja, hogy nemcsak a matematikusok, hanem a teljes hazai tudóstársadalom elismeri, példaértékűnek tartja Császár Ákos munkásságát, emberi tartását. Jelent ez egyfajta visszaigazolást életútjára, feladatvállalásaira?

Egyértelműen igen a válaszom. Gyermekkori elhatározásom, hogy matematikus leszek, jó döntésnek bizonyult.

Kulcsszavak: *valós függvénytan, általános topológia, Császár-poliéder, Akadémiai Aranyérem*

Tudós fórum

KITÜNTETÉSEK A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPÉN

2009. november 2-án, az MTA debreceni székházában került sor a már hagyományos ünnepségre, ahol az első kitüntetőket az Akadémia elnöke, Pálinkás József adta át.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos életműve elismeréséül EÖTVÖS JÓZSEF-KOSZORÚVAL tünteti ki:

Bencze Pált, a műszaki tudomány doktorát, az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet nyugalmazott tudományos tanácsadóját a légköri elektromosság saját tervezésű műszerekkel folytatott tanulmányozásáért,

Kenyeres Zoltánt, az irodalomtudomány doktorát, az ELTE Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének egyetemi tanárát irodalomtörténeti, kritikátörténeti munkásságáért,

Machovich Raymundot, a biológiai tudomány doktorát, a Semmelweis Egyetem Orvosi Biokémiai Intézetének egyetemi tanárát a trombózis kutatása terén kifejtett tudományos tevékenységéért,

Marton Magdát, a pszichológiai tudomány doktorát, az MTA Pszichológiai Kutatóintézet nyugalmazott tanácsadóját, senior kutatóját tudományos munkásságáért, amelynek során a hazai kísérleti pszichológiai kutatásban elsőként vezette be az elektrofiziológiai eljárásokat,

Szabados Józsefet, a matematikai tudomány doktorát, az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet tudományos tanácsadóját a nagy hagyományoknak örvendő magyar analízis, és approximációelméleti iskola területén végzett munkásságáért,

Szepesy Lászlót, a kémiai tudomány doktorát, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Kémiai Technológiai Tanszékének nyugalmazott tudományos tanácsadóját a gázkromatográfia és a nagyhatékonyságú folyadékkromatográfia (HPLC) területein elért kiemelkedő eredményeiért,

Udvardy Andort, a biológiai tudomány doktorát, az MTA Szegedi Biológiai Központ Biokémiai Intézetének kutató professzorát több évtizedes, nemzetközi hírű molekuláris biológiai kutató munkásságáért, elsősorban a sejtek biológiai fehérjelebontó apparátusának megismerése és működés módjának megértése terén tett alapvető felfedezéseiért.

Az Oláh György-díj kuratóriuma a Nobel-díjas tudós adományozásának segítségével
OLÁH GYÖRGY-DÍJAT adományozott

Kaizer Józsefnek, a Pannon Egyetem Szerves Kémia Intézeti Tanszéke docensének, az MTA doktorának a bioszerves és bioszerveetlen kémia területén elért kimagasló eredményeiért.

A Simonyi Károly-díj szakkuratóriuma
SIMONYI KÁROLY FIZIKAI DÍJAT adományozott

Tél Tamásnak, a fizikai tudomány doktorának, az ELTE Elméleti Fizikai Tanszék egyetemi tanárának a nem-egyensúlyi jelenségek elméleti vizsgálatában elért kiemelkedő tudományos eredményeiért, valamint a Kármán Környezeti Áramlások Laboratórium létrehozásáért és iskolateremtő áramlástani kutatásaiért.

SIMONYI KÁROLY MÉRNÖKI DÍJAT adományozott

Gergely Györgynek, a fizikai tudomány doktorának, az MTA Műszaki Fizikai Kutatóintézet professor emeritus institútijának a felületfizikában, annak kísérleti metodikáiban nemzetközi szabványként is elismert, iskolaalapító eredményeiért, valamint – Simonyi Károly ma is aktív doktoranduszaként megvalósított – életművéért.

A Paksi Atomerőmű Részvénytársaság és a Wigner Jenő-díj kuratóriuma
WIGNER JENŐ-DÍJAT adományozott

Aszódi Attilának, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézete igazgatójának az atomerőművi főberendezésekben lejátszódó termohidraulikai és termodinamikai folyamatok szimulációs vizsgálatáért, valamint az atomerőművek biztonságának javítása területén folytatott kiemelkedő, iskolateremtő munkásságáért.

A Richter Gedeon Részvénytársaság és a Magyar Tudományos Akadémia által alapított díj kuratóriuma **BRUCKNER GYŐZŐ-DÍJAT** adományoz

Mátyus Péternek, a kémiai tudomány doktorának, a Semmelweis Egyetem Szerves Vegytani Intézete professzorának a biológiailag aktív vegyületek tervezése és szintézise terén elért kimagasló eredményeiért.

A negyven éven aluli kutatóknak kiadható **BRUCKNER GYŐZŐ-DÍJAT** adományozta a kuratórium

Ludányi Krisztinának, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerészeti Intézete docensének, a gyógyszermetabolitok tömegspektrometriás vizsgálata terén elért eredményeiért.

A „**HEVESY GYÖRGY-DÍJ A NUKLEÁRIS KUTATÁSÉRT**” kuratóriuma a díj I. kategóriáját adományozta

Jánosiné Bíró Ágnes okleveles mérnök-hőfizikusnak a nukleáris energetika és nukleáris biztonság területén végzett munkájáért és

Rónaky Józsefnek, az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatójának a paksi atomerőmű nukleáris biztonsága érdekében kifejtett több évtizedes tevékenységéért

A kuratórium a díj fiatal kutatóknak létesített II. kategóriáját adományozta

Palcsu Lászlónak *A nemesgáz-tömegspektrometria hidrológiai és atomerőművi alkalmazásai* című PhD-dolgozatáért.

A Mikó Imre-díj kuratóriuma a Magyar Tudományos Akadémia által a MÁV ZRt. kötelezettségvállalása mellett létrehozott **MIKÓ IMRE-DÍJAT**, valamint a díj mellé a Magyar Közlekedési Közművelődésért Alapítvány **MIKÓ IMRE-EMLÉKPLAKETTJÉT** adományozta életmű kategóriában

Béres István nyugalmazott mérnök főtanácsosnak és **Varga Jenő** nyugalmazott mérnök főtanácsosnak a magyar vasút fejlesztése területén végzett kiemelkedő munkásságukért.

Az *aktív szakember kategóriában* a kuratórium a díjat

Kövesné Gilicze Évának, a közlekedéstudományok doktorának, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanárának ítélte oda a magyar vasúti közlekedés fejlesztési koncepcióinak kidolgozásáért.

A Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság által alapított díj kuratóriuma a 2009. évi
MOL TUDOMÁNYOS DÍJAT

id. **Ósz Árpádnak**, valamint a

Vehofsits Imre által vezetett szakmai teamnek (**Kétszeri Csaba**, **Szabó Zoltán**, **Pető Zsolt**, **Ladoniczki Zoltán**, **Nyeste István** és **Markó János**) ítélte oda a MOL ipari tevékenységének hatékony szakmai támogatásáért.

A Kapolyi László akadémikus által alapított díj kuratóriuma a 2009. évi
VITÁLIS ISTVÁN TUDOMÁNYOS DÍJAT adományozta

Dakó György egyetemi adjunktusnak, okleveles bányagépészmérnöknek és külfejtési szakmérnök szakmai-tudományos eredményeiért, és oktatási tevékenysége elismeréseként.

A NEST Alapítvány és a Magyar Tudományos Akadémia által felkért díjbizottság
a 2009. évi JUHÁSZ-NAGY PÁL-DÍJAT

Oborny Beáta PhD-nek, az ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszéke egyetemi docensének és

Pásztor Erzsébet PhD-nek, az ELTE Genetikai Tanszéke egyetemi adjunktusának adományozta az általuk szerkesztett, *Ökológia* című tankönyvéért.

A Magyar Szabadalmi Hivatal és a Magyar Tudományos Akadémia által közösen alapított
AKADÉMIAI SZABADALMI NÍVÓDÍJJAL tüntette ki a kuratórium

Bolla Kálmánt, az orvostudomány kandidátusát a klinikai és kísérletes gyógyszerfejlesztés területén elért eredményeiért,

Imre Lászlót, a műszaki tudományok doktorát, okl. gépészmérnököt, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem professor emeritusát oktatási tevékenysége mellett végzett intenzív tudományos kutató-fejlesztő munkájáért, és

Novák Lajost, a kémiai tudomány doktorát, okleveles vegyészmérnököt, egyetemi tanárt, az MTA–BME Alkaloidkémiai Kutatócsoport tudományos tanácsadóját számos szabadalomhoz vezető kutatásaiért.

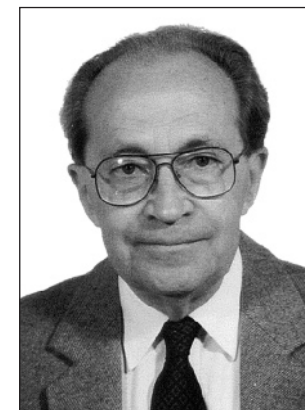
Az MTA Pungor Ernő örökösei közérdekű kötelezettségvállalása alapján Pungor Ernő-díjat alapított. A kuratórium a 2009. évi PUNGOR ERNŐ-DÍJAT

Gáspár Attilának, a Debreceni Egyetem Szervetlen és Analitikai Tanszéke docensének adományozta az atomspektroszkópia területén elért kiváló eredményeiért.

Az MTA Debreceni Területi Bizottsága 1996 óta évente PRO SCIENTIA ÉREMMEL ismeri el a kiemelkedő oktató- és kutatómunkát végző, a régió tudományos felemelkedését szolgáló tudósok munkásságát. A Bizottság vezetősége a díjat egyhangúlag

Nánási Pálnak, a kémiai tudomány doktorának ítélte oda több mint fél évszázados, lelkiismeretes oktató–kutató munkájáért.

Megemlékezés

DÉNES GÉZA

1925–2009

Megrendülten búcsúzom Dénes Gézától. Tanítómesterem volt, pályám elindítója, neki köszönhetem, hogy biokémikus lettem. Nagyon régen, a 60-as években voltam munkatársa, ezért az én emlékeimben nem Dénes Géza akadémikus él tovább, hanem Nyúl tanár úr. A Straub F. Brunó professzor által vezetett Orvosi Vegytani Intézetben soha, senki nem szólította Gézának a nagy tekintélynek örvendő docenst, akihez más intézetekből és intézményekből is kiváló kutatók jártak tanácsokat kérni, vagy mert vele szerettek volna megbeszélni érdekesnek vélt kísérleteiket. A kollégák számára Nyúl vagy Nyuzi volt a beceneve. Még az is előfordult, hogy az orvostanhallgatók, akik pedig igencsak tisztelték kiváló előadásaiért és tartottak tőle kemény vizsgakérdései és szigorú osztályzatai miatt, a Nyúl tanár urat keresték.

Orvosi diplomával a zsebemben először nem lelkesedtem túlságosan, mikor megmutatta az algatenyészetet és előadta, hogy algák lesznek a munkacsoportunk kísérleti anyagai. A téma azonban, a biológiai szabályozás molekuláris mechanizmusainak vizsgálata, amelynek Dénes Géza hazai úttörője és nemzetközileg is igen sikeres művelője volt, nagyon vonzott, és egész pályámat meghatározta. Nem csupán a témával kapcsolatos izgalmas, gondolatébresztő előadásai, a mindennapi, tréfá-

san könnyed stílusú, mégis mély és komoly laboratóriumi beszélgetések és viták, majd a sikeres kísérletek indítottak el a pályán. A szakma, a kísérletezés iránti szenvedélyes szeretete lenyűgöző volt, szinte játéknak tekintette mindazt, ami mások számára munka volt. Ez a játék éltette. Mi pedig valamit megsejtettünk ebből az érzésből. Megtanultuk, hogy a mindennapi, kis eredmények öröme is fontos része egy kutató életének.

Ugyanilyen szenvedélyes szeretettel vett részt Straub professzor felkérésére a Szegedi Biológiai Központ Biokémiai Intézetének a megszervezésében. Élénken emlékszem rá, mennyi gondot és munkát jelentett számára, hogy minden a lehető legjobb helyen legyen az épülő laboratóriumokban. Mi pedig, néhányan a munkacsoportjából, akik ottmaradtunk az Orvosi Vegytani Intézetben, szorongó szívvel néztük a lelkesedését, mert tudtuk, hogy elhagy minket.

Most végleg eltávozott. Ám az igazi tanítómesterek, mint amilyen ő is volt, nem távoznak el teljesen. Ott marad belőlük valami a tanítványokban, sőt, a tanítványok tanítványjaiban is, még akkor is, ha azok nem is tudják, honnan való az örökség. Dénes Géza, Nyúl tanár úr emléke is így öröködik meg.

Faragó Anna
ny. egyetemi tanár